

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg
1240 København K.

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tel : 33 92 33 70
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

**Notat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Kulturudvalg om
afgivelse af indlæg EU-Domstolens præjudicielle sag C-445/19, Viasat
Broadcasting UK mod TV 2 Danmark A/S og Kulturministeriet**

Indledning

Østre Landsret har ved kendelse af 29. maj 2019 forelagt tre præjudicielle spørgsmål for EU-Domstolen om fortolkning og rækkevidden af bestemmelserne om statsstøtte i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmådes (TEUF) artikel 106-108 og af EU-Domstolens dom af 12. februar 2008 i sag C-199/06, CELF, EU:C:2008:79.

Spørgsmålene til EU-Domstolen er stillet til brug for landsrettens behandling af en retssag, der er anlagt af Viasat Broadcasting UK¹ mod TV 2 DANMARK A/S (TV 2) og Kulturministeriet. Sagen handler navnlig om, hvorvidt Kulturministeriet er forpligtet til at opkræve såkaldte "ulovlighedsrenter" fra TV 2, fordi TV 2 i perioden 1995-2004 modtog unotificeret statsstøtte, dvs. såkaldt ulovlig statsstøtte tildelt uden iagttagelse af standstill-forpligtelsen i TEUF artikel 108, stk. 3. Støtten blev efterfølgende godkendt af Kommissionen. Viasat har foreløbig opgjort ulovlighedsrentebeløbet til kr. 1.746.300.000 (ekskl. procesrenter, der udgør et meget betydeligt beløb).

Sagens faktiske omstændigheder

Retssagen ved landsretten udspringer af den danske stats finansiering af TV 2's public service-forpligtelser i perioden 1995-2002.

TV 2 blev oprettet som en selvejende institution ved lov nr. 335 af 4. juni 1986 om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. (TV2) og påbegyndte sin sendevirksomhed i 1988. Det var forudsat ved oprettelsen, at det samlede TV 2 skulle bestå af dels en landsdækkende virksomhed, dels et antal regionale virksomheder, som skulle oprettes efterfølgende.

Etableringen og driften af TV 2 i den pågældende periode var finansieret af en kombination af statslige etableringslån, licensoverførsler samt reklameindtægter. Indtil

¹ Viasat har efter sagens anlæg skiftet navn til Nordic Entertainment Group, idet virksomheden dog har oplyst, at den af praktiske hensyn fortsætter med at anvende betegnelsen "Viasat" under retssagen.

1997 blev salget af TV 2's tv-reklametid varetaget af et selvstændigt statsejet aktieselskab, TV2 Reklame A/S, der havde til formål på forretningsmæssigt grundlag at sælge reklameindslag i TV 2.

For så vidt angår perioden 1995-96 var licensfinansieringen af TV 2 reguleret således, at TV 2's andel af licensafgifterne indgik i en særlig fond, der blev benævnt TV 2-fonden. Denne fond udbetalte licensmidler direkte til de otte regionale virksomheder og til den landsdækkende virksomhed efter Kulturministeriets nærmere bestemmelse. I fonden indgik desuden overskud fra TV 2 Reklame A/S fremkommet ved selskabets nævnte salg af reklamer i TV 2.

TV 2-Fonden og TV 2 Reklame A/S blev nedlagt pr. 1. januar 1997 ved lov nr. 1208 af 27. december 1996 om ændring af radio- og fjernsynsloven. Den landsdækkende TV 2-virksomhed overtog herefter selv aktiviteten med salg af selskabets reklametid, ligesom den landsdækkende TV 2-virksomhed fra denne dato blev ansvarlig for at fordele licensmidler til de regionale virksomheder.²

EU-statsstøttesagen

Ved afgørelse af 19. maj 2004 i sag K (2004) 1814 (2005/217/EF) fandt Kommissionen, at en række af finansieringsforanstaltningerne i perioden 1995-2002 indebar statsstøtte til fordel for TV 2. Kommissionen fastslog samtidig, at hele støttebeløbet, bortset fra et beløb på kr. 628,2 mio., som Kommissionen klassificerede som overkompensation, kunne godkendes som forenelig med det indre marked i medfør af TEUF artikel 106, stk. 2.

Afgørelsen blev samme år indbragt for Retten af TV 2, den danske stat og SBS TV og SBS Danish Television og efterfølgende annulleret af Retten i Første Instans ved dom af 22. oktober 2008 i forenede sager T-309/04, T-317/04, T-329/04 og T-336/04, EU:T:2008:457. Retten udtalte bl.a., at Kommissionen havde tilsidesat sin begrundelsespligt ved i sin konstatering af overkompensation at undlade at tage grundig stilling til TV 2's behov for en kapitalreserve til public service-forpligtelsen, som bl.a. kunne bruges til at imødegå udsving i reklameindtægterne. Dommen blev ikke anket.

Kommissionen genåbnede herefter den formelle undersøgelsesprocedure vedrørende de omhandlede foranstaltninger og traf efter endt undersøgelse en ny afgørelse den 20. april 2011 i sag K (2011) 2612 (2011/839/EU). Ved denne nye afgørelse fastholdt Kommissionen, at de pågældende finansieringsforanstaltninger indebar statsstøtte, men fandt samtidig, at hele støttebeløbet var foreneligt med det indre marked i henhold til artikel 106, stk. 2, TEUF. Også denne afgørelse blev indbragt for Retten og senere Domstolen.

² Det har bl.a. været omtvistet under sagen for Østre Landsret, om overførslerne fra den landsdækkende TV 2-virksomhed til de regionale TV 2-virksomheder havde karakter af et vederlag for opfyldelsen af den landsdækkende virksomheds public service-forpligtelse (som påstået af Viasat), eller om der snarere var tale om en videreformidling af regionernes egne licensmidler (som påstået af Kulturministeriet og TV 2). Østre Landsret har i forelæggelseskendelsen tilsluttet sig sidstnævnte forståelse.

Den efterfølgende prøvelse af Kommissionens afgørelse af 20. april 2011 ved EU's domstole resulterede i, at afgørelsen blev endeligt opretholdt i sin helhed ved EU-Domstolens afgørelser af henholdsvis 8. marts 2017, *Viasat Broadcasting UK mod Kommissionen*, C-660/15 P, EU:C:2017:178, og af 9. november 2017 i sagerne *TV2 mod Kommissionen*, C-649/15 P, EU:C:2017:835, *Kommissionen mod TV2*, C-656/15 P, EU:C:2017:836 og *Viasat Broadcasting UK mod TV2*, C-657/15 P, EU:C:2017:837.

Konsekvensen heraf er, at det nu er endeligt fastslået, at finansieringsforanstaltningerne til fordel for TV 2 – herunder også overførslerne af reklameindtægter fra TV 2 Reklame A/S til TV 2 gennem TV 2-fonden i 1995 og 1995 samt de licensmidler, som det landsdækkende TV 2 modtog med henblik på videreformidling til de regionale virksomheder i perioden fra 1997 til 2002 – udgjorde forenelig, men unotificeret og dermed ulovlig statsstøtte til TV 2.

Sagen ved Østre Landsret

Den 28. februar 2006 udtog Viasat stævning mod TV 2 og Kulturministeriet i den sag, der i dag verserer ved Østre Landsret, og hvor der nu er forelagt præjudicielle spørgsmål for EU-Domstolen. Den principale påstand i stævningen vedrørte et krav om erstatning for bl.a. misbrug af dominerende stilling og har ingen direkte forbindelse til de spørgsmål, der er forelagt for EU-Domstolen ved Østre Landsrets kendelse af 29. maj 2019. Den subsidiære påstand angik betaling af kr. 200.000.000 fra TV 2 til staten og var støttet på et anbringende om, at hele hovedstolen af den udbetalte statsstøtte til TV 2 i perioden 1995-2004 skulle tilbagebetales, idet man dog havde valgt at begrænse påstandsbeløbet.

Den 12. februar 2008 afsagde EU-Domstolen dom i sag C-199/06, *CELF*, EU:C:2008:79, som har afgørende betydning for den verserende sag ved Østre Landsret. Ved denne dom blev det første gang fastslået, at en støttemodtager, som har modtaget ulovlig, men forenelig statsstøtte, ikke er underlagt en forpligtelse efter EU-retten til at tilbagebetale støtten. En sådan støttemodtager skal i stedet efter artikel 108, stk. 3, TEUF, tilbagebetale den utilbørlige fordel, der består i, at den pågældende ikke betalte renter, der skulle have været erlagt af det omhandlede beløb svarende til den forenelige støtte, hvis han havde måttet låne beløbet på markedet i afventning af Kommissionens beslutning – såkaldte "ulovlighedsrenter".

Den 30. december 2011 nedlagde Viasat en ny påstand om betaling af ulovlighedsrenter. Viasat gør med udgangspunkt i den ovenfor omtalte *CELF*-dom gældende, at TV 2 skal betale ulovlighedsrenter af hele det unotificerede statsstøtte-beløb (som Viasat opgør til kr. 5.120.700.000) for tiden fra udbetalingerne af støtten og frem til Kommissionens godkendelse af støtten den 19. maj 2004. Ved processkrift af 15. juni 2018 nedlagde Viasat påstand om tilkendelse af procesrente af kr. 200.000.000 fra den 28. februar 2006 og af kr. 1.746.300.000 fra den 30. december 2011.

Østre Landsret har ved kendelse af 29. maj 2019 forelagt tre spørgsmål for EU-Domstolen.

Det første forelagte præjudicielle spørgsmål angår, om forpligtelsen for en national domstol til at pålægge en støttemodtager at betale ulovlighedsrenter, jf. CELF-dommen, også gælder i en situation som den foreliggende, hvor den ulovlige statsstøtte er ydet som public service-kompensation og fundet forenelig med det indre marked efter artikel 106, stk. 2, TEUF.

Kulturministeriet og TV 2 gør i Østre Landsretssagen gældende, at forpligtelsen til betaling af ulovlighedsrenter, som er fastslået af EU-Domstolen i CELF-dommen, ikke uden videre kan overføres på en situation som TV 2's. Det skyldes navnlig kompensation for en public service-forpligtelse, som virksomheden er pålagt af staten, og som den ikke ville udføre på markedsvilkår.

Det andet spørgsmål angår, om TV 2 – hvis der altså i udgangspunktet består en pligt til betaling af ulovlighedsrenter, jf. spørgsmål 1 – har pligt til at betale ulovlighedsrenter af de licensbeløb, som i perioden fra 1997 til 2002 blev overført fra TV 2 til de regionale virksomheder. TV 2 og Kulturministeriet gør under Østre Landsretssagen gældende, at opgørelsen af et eventuelt ulovlighedsrentekrav må tage højde for, at TV 2 ikke havde nogen konkret utilbørlig likviditetsmæssig fordel af disse midler, som tilkom regionerne og ikke finansierede TV 2's egen public service-forpligtelse.

Det tredje spørgsmål angår, om TV 2 har pligt til at betale ulovlighedsrenter af de beløb, der i 1995 og 1996 blev overført fra TV 2 Reklame A/S via TV 2-fonden og i realiteten hidrørte fra TV 2's eget reklamesalg. Kulturministeriet og TV 2 har gjort gældende, at TV 2 ikke havde nogen utilbørlig fordel ved at få disse midler stillet til rådighed gennem TV 2-fonden, idet der reelt blot var tale om betaling fra levering af tv-reklametid til private annoncører, som TV 2 også ville have fået uden den særlige konstruktion, der gjorde, at midlerne i en kort periode blev til statsstøtte.

Regeringens interesse og argumenter i sagen

Kulturministeriet er sammen med TV 2 sagsøgt i Østre Landsretssagen og ministeriet har en umiddelbar og konkret interesse i EU-Domstolens besvarelse af de forelagte præjudicielle spørgsmål. Domstolens besvarelse vil få afgørende betydning for Østre Landsrets bedømmelse af, om Viasat kan gennemføre et krav om, at TV 2 skal betale ulovlighedsrenter. Hvis et sådant krav gennemføres, vil det selvsagt kunne have alvorlige konsekvenser for TV 2's virksomhed.

Regeringen afgiver indlæg i sagen, hvor der argumenteres for følgende:

- En pligt til at betale ulovlighedsrenter kan ikke gælde for statsstøtte i form af public service-kompensation. Kompensationens eneste funktion er at udligne de ekstra økonomiske byrder, som støttemodtageren har ved at udføre den offentlige forpligtelse. Så længe public service-forpligtelsen er reel og faktisk er opfyldt, opnår modtageren ikke en ”utilbørlig” fordel ved, at kompensationen er betalt forud for Kommissionens godkendelse af kompensationen
- I TV 2's konkrete situation er der truffet efterfølgende kommissionsafgørelser, som gør, at enhver eventuel utilbørlig fordel under alle omstændigheder ikke længere kan siges at eksistere.
- Hvis der består en pligt til betaling af ulovlighedsrenter, må et eventuelt tilbagebetalingskrav bero på en konkret vurdering af, om de enkelte støtteforanstaltninger har medført en utilbørlig fordel. Dette er ikke tilfældet for de licensbeløb, som i perioden fra 1997 til 2002 blev overført fra TV 2 til de regionale virksomheder, og de beløb, der i 1995 og 1996 blev overført fra TV 2 Reklame A/S via TV 2-fonden og i realiteten hidrørte fra TV 2's eget reklamesalg.

Med venlig hilsen
Joy Mogensen